

СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

(КСНС, 19 април 2018 г.)

Тема: „Актуални рискове и заплахи за националната сигурност на Република България. Състояние на Въоръжените сили. Необходими мерки“

Консултативният съвет за национална сигурност обсъди актуалните рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, състоянието на въоръжените ни сили и необходимите мерки за укрепване на сигурността.

Членовете на Съвета се обединиха около позицията, че съществените промени в геополитическата среда, отличаващи се с особена динамика в последно време, изправят националната сигурност на Република България пред нови предизвикателства.

Въпреки декларираната победа над ИДИЛ, конфликтът в Сирия се разраства. Нанесените удари по обекти от територията на Сирия от създадената ad hoc коалиция (САЩ, Великобритания и Франция), без резолюция на Съвета за сигурност на ООН, покачват риска от ескалация на напрежението в региона. Отделно Турция провежда самостоятелна операция в Северна Сирия, Израел нанася въздушни удари по военни обекти на Сирия. Ситуацията се усложнява от действията на Руската Федерация и Иран, които имат свои контингенти и провеждат операции на територията на Сирия. Концентрацията на военна сила и нарастването на конфронтацията в региона покачва риска от глобален конфликт.

Конфликтът в Украйна остава неразрешен. Въпреки декларациите от участниците в конфликта за спазване на Споразуменията от Минск, същите се нарушават системно.

Налице е трайно влошаване на средата на сигурност в непосредствена близост до нашите граници. Увеличават се рисковете от дестабилизация в някои страни от Западните Балкани. Неразрешените противоречия между Сърбия и Косово води до ескалация на напрежението в региона.

Териториалните спорове между членовете на Северноатлантическия алианс – Турция и Гърция, както и зачестилите нарушения на въздушното и морското пространство увеличават напрежението на Балканите.

Противоречията между Турция и Република Кипър във връзка с кипърския въпрос, както и активното противопоставяне на Турция на геоложките проучвания в изключителната икономическа морска зона на Кипър се очертават като траен източник на заплахи и генерират рискове за стабилността в региона.

Членовете на съвета се консолидираха около позицията, че динамиката и липсата на ясни перспективи за трайно уреждане на конфликтите в близост до България, изправят страната пред нови предизвикателства.

Обект на внимание на членовете на КСНС бяха и програмите за превъоръжаване и модернизация на Въоръжените сили на съседните страни. Съседните на Република България страни заделят значителен финансов ресурс за осигуряване на програмите за превъоръжаване и модернизация на армиите си, като същите са в процес на ускорено изпълнение.

В рамките на заседанието бе анализирано състоянието на Въоръжените сили на Република България и способността им за изпълнение на поставени задачи по мисия „Отбрана“. Констатирано бе, че Българската армия може да изпълнява част от задачите си по посочената мисия в ограничен обем поради две основни причини: неокомплектованост с личен състав и остаряла и неизправна техника. Не е овладян напълно процесът по напускане на военнослужещи от Въоръжените сили, а предприетите мерки не дават желаня резултат. Като цяло, тенденцията е към увеличаване на некомплекта от личен състав във Въоръжените сили.

Забавянето на проектите за модернизация лишава Въоръжените сили от съвременни способности, адекватни на заплахите, и съвместимост със съюзниците. Това забавяне ще доведе до влагане на финансови средства в морално остаряла техника, несъвместима със стандартите на НАТО.

Остава открит въпросът за способността на Въоръжените сили да изпълнят поетите съгласно чл.3 от Вашингтонския договор ангажименти.

Констатирано бе, че въпреки постигнатия консенсус от участниците в заседанието на КСНС, което се проведе на 30.05.2017 г., ангажиментите, касаещи пряко отбранителните способности на Въоръжените сили, не бяха изпълнени.

Членовете на Съвета се обединиха около мнението, че са необходими неотложни мерки, гарантиращи адекватни отбранителни способности чрез ускоряване на процесите на модернизация, поддръжка на наличната техника и осигуряване на бойната подготовка. Изграждането на способности означава и ясна, дългосрочна политика по отношение на хората в отбраната. Необходими са своевременни действия за пресичане на тревожния отлив от въоръжените сили, за тяхното окомплектоване, за издигане на социалния статус на военнослужещите и цивилните служители и престижа на военната професия. Подчертана бе необходимостта от силна обществена и политическа подкрепа и изпълнени конкретни мероприятия за преодоляване на недостига от способности на Въоръжените сили при изпълнение на задачите по различните мисии.

Участниците в КСНС се обединиха около следните предложения към изпълнителната и законодателната власт:

1. Актуализиране на „Средносрочна бюджетна прогноза за периода 2019-2021 г.“ в съответствие с поетите ангажменти в „Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 2% от БВП на Република България до 2024 г.“ – срок
2. Преразглеждане на плановете на Министерство на отбраната за преодоляване недостига от личен състав и набелязване на нови конкретни мерки – срок 30.05.2018 г.
3. Ускоряване на процесите по внасяне на Проектите за инвестиционен разход и тяхното съгласуване от Министерски съвет с последващо приемане от Народното събрание – срок 30.05.2018г.
4. Разработване на финансово осигурен план за възстановяване на техниката и въоръжението и осигуряване на жизнения им цикъл до момента на замяната с нови образци – срок 30.05.2018г.
5. Законодателната и изпълнителната власт да обединят усилията си по привеждане в изпълнение на поетите ангажменти по т. 1 от заседанието на КСНС, проведено на 30.05.2017г. – срок 30.07.2018 г.
6. Държавна агенция „Разузнаване“ и служба „Военна информация“ да предоставят месечни анализи на средата за сигурност с препоръки за минимизиране на рисковете за националната ни сигурност.